

munka közben megszilárdul. Ezután a patkó szélére ül s fejét jobbra-balra mozgatva, a nyállal az ellentétes oldalakat összeköti. Így keletkeznek a rétegek, melyeket a támasztékokban látni lehet.

Nem kevésbé érdekes a fészek-»szüret« sem.

A barlangok rendszeren a hullámverésnek leginkább kitett meredek partokon vannak s az elemek harcza e helyütt valóban rémítő. Óriási vakmaróság kell ahhoz, hogy valaki e barlangokba behatoljon. A csendes oceán partjain, a hol a fecskék fészkelnek, a benszülöttek valószínűs monopoliumnak tekintik a fészekszedést s idegen beavatkozást nem tűrnek.

A szüretet istentisztelet előzi meg. Ezután a szedők kinek egész ruházatát a dereka körül kötött »sarong« képezi, tarisznyaalakú hálóval oldalán, egy rotangból — Calamus rotang — készült kötél végére keresztbe erősített rúdra áll s társai kötél segítségével a mélységbe eresztik. A kötelet csak bal kezében fogja, míg a jobbában levő bottal igyekszik magát távol tartani a meredek sziklafaltól. Így lóg néha több száz láb magasságban az örvény felett, melynek tompa moraja ugyancsak próbára teheti idegeit. Mihelyest a vakmerő ember egy barlang nyílása elé jut, jelt ad, mire társai a kötelet nem eresztik lejjebb. S most következik a legveszélyesebb dolog. Lengésbe hozza a kötelet, mindinkább jobban és jobban, míg oly mélyen jut a barlangba, hogy merész ugrással egy már előbb kiszemelt sziklára jut. Ez a saltomortale nem sikerül mindig s ilyenkor az illető halálával lakol. A szedők derekára vékony madzag is van kötve, mely ismét a rotangkötélhez van erősítve, melylyel módjában van azt jól végzett munka után magához vonni.

Ha a szedők szerencsésen a barlangba jutott, a sarongjában magával hozott pengével az elérhető fészkeket lepiskálja s hálójába rakja mindaddig, míg megtelik; a magasan levő fészkeket úgy éri el, hogy a pengét botjára erősíti. Azonban ez a munka is nagy ügyességet igényel; gyakran nincs egyetlen támasza sem a sima sziklán s ilyenkor kénytelen lábaival s egyik kezével a sziklahasadékokba kapaszkodni. Ha már tele szedte hálóját, magához vonja a rotangkötelet, belekapaszkodik s egy lengéssel kint terem a barlangból. Társai ekkor felhúzzák s egy másik vakmerő ereszkedik le ujjal küldeményért.

Miután ez az utazás — mint a mondottakból kitűnik — nagyon veszélyes, a szedők állandó összeköttetést létesítenek a barlangokkal. Ez leginkább rotangból készült függő létrákkal történik, a milyenek a barlangokban is el vannak helyezve.

A fecskék, mint már említettem, négyszer költenek évenként s mindannyiszor újonnan építik fészkeiket. A hol okszerűen úzik a szedést, háromszor szedik le a fészkeket s egy nemzedéket fel hagynak nőni. Számuk mindennek daczára óriási s nem apad. Így pl. a Jáva szigetén levő öt karang bolong barlangban a fecskék számát 330.000-re becsülik, honnan évenként a három szüret alkalmával 500.000 fészket nyernek. A szedés olyankor történik, mikor a fészkekben fiatalok vannak s tollasodni kezdenek; mihelyt a fiatalok kitollasodtak, a fészkek, illetve támasztékok megfestődnek s emiatt hasznavehetetlenek. Szedés közben a fiatalokat s a tojásokat a tengerbe dobják, vagy utóbbiak a szedőktől bekebeleztetnek. Legjobb a szüret július, vagy augusztusban, gyengébb november, vagy december hónapokban; a leggyengébb április, vagy májusban van. A legjobb mi-

nőségű fészkek az, melyben a fiókák tollasodni kezdenek; a második minőséget a még meztelen fiókák fészkei, a harmadikat pedig azok képezik, melyekben még tojások voltak; ez utóbbiakat még éretleneknek tekintik. Az összeszedett fészkeket először tisztítják s azután osztályozzák.

A legjobb minőségű anyagot bambuszrostokból font kosarakba csomagolják, a többi pedig — szintén osztályozva — kb. 35 kg.-ként ládába kerül.

A fészkeket levesben, vagy csak vízben oldva élvezik. Entrée gyanánt használják, melynek, kivált a jó módú kínai asztaloknál, nem szabad hiányoznia.

Kertész Kálmán.

Feleletek szerkesztőségünkhez intézett szakkérdésekre.

Taenia lineata. (H. F. úrnak.) A beküldött gabonaférgek Taenia lineata-k, vagy, a mint azokat Vaillant elnevezte: Mesocoestoides lineatus-ok, amelyek egy boncztani szerkezetűk, mint rendszertani helyök folytán is igen érdekesek. — Boncztani tekintetben azért érdemelnek figyelmet, mivel szaporító szerveik egészen másféle alkotásúak, mint a többi Taeniáké. Az érett izekben ugyanis, a peték befogadására szolgáló s rendszerint elágazódó uterus helyett, hólyagszerű tok van, a mely szabad szemmel is felismerhető néha, a mennyiben a peték héja sárgás-vörös, úgy, hogy a petékkal megtelt tok mint sárgás, vagy vöröses kiemelkedés tűnik fel az érett izeken. Batsch gyöngyszemekhez találta hasonlóknak ezeket a vöröses tokocskákat és gyöngyöt hordó gabonaférgeknek (Taenia margaritifera) nevezte el. — De különbözik a tulajdonképeni Taeniák-tól abban is, hogy szaporító szerveinek nyílása nem az izek szélein, hanem azok felületén van, petéi pedig ovalisak, egyik végükön kis fedővel. E két utóbbi tulajdonságánál fogva a Bothriocephalusok-hoz hasonlít s mintegy átmenetet alkot a Taeniák és Bothriocephalusok között. — Fejlődése úgyszólván még ismeretlen, a mennyiben nem tudjuk, hogy a fejletlen alak milyen, hol és mi módon él és hogyan jut be gazdájába, a kutyába, vagy a macskába. Ujabbban Neumann a kutyák, de még gyakrabban a macskák savós üregeiben élő s Dithyridium elongatum-nak nevezett, de csak álcaállapotban ismert galandférget tartja a Taenia lineata fiatal alakjának, a mennyiben ilyenek megetetése után kifejlődött Taenia lineata-kat talált a kísérletre felhasználta eb beleiben. — Nálunk meglehetősen ritka. Intézetemben 5-6 esetben találták ebek vékony beleiben, egy alkalommal pedig a Szepességről küldtek hozzám, veszettségre gyanus eb beleiből, sok példányt. Izlandban elég gyakori, de mégis legtöbbször találták Toulouseban, a hol Neumann a felbontott ebek 30%-ában meglelte. — Rendszeren tömegesen él egy gazdában, úgy, hogy 3-400 is lehet egy állatban s mint értesültem, ez esetben is igen sok volt a kérdéses kutya beleiben. Ennek tulajdonítható, hogy erős ingert gyakorol a belek nyálkás hártájára, súlyos belgyuladást okozhat, sőt a mint azt Requier közli és magam is tapasztaltam, a veszettséghez hasonló izgatottságot is okoz, a bél idegeiről reflex úton áterjedő ingerlés következtében. Nem lehetetlen különben az sem, hogy épen ezek a paraziták képezték ez esetben is a kutya ellenállásának az okát. A Taenia lineata-k között 1-2 Ascaris mystae-nak nevezett orsógiliszta is volt, a melyek igen gyakori parazitái a kutyáknak. Dr. Rátz István.

D. Gy. tanár úrnak. A beküldött hal testüregében levő galandférgek Ligula simplicissima-k, a melyek sokszor igen nagy számban vándorolnak be a halak emésztő csatornájaiba és azt átfúrva, szabadon, illetőleg a belső életműszerekkel mintegy összegombolyodva fekszenek a test üregében, a mi természetesen épen nem közömbös a halak egészségére, a mennyiben tömeges bevándorlás esetén betegséget (ugynevezett Ligulozist) okoznak, a melynek következtében sok hal elpusztul. Ezek a halakban élő Ligulák különben csak fejletlen alakok, lárvák, a melyeknek szaporító szerveik nincsenek és teljes kifejlődésüket csak úgy éri el, ha a halakkal, vagy azokból való kivándorlás után, vízi madarakba kerülnek. Dr. Rátz István.